

Amparo Fabrega

Diva del género rich,
qu' ab primor y gracia canta,
y que, ballant, per sa sal,
atrau, fascina y encanta.

Copia fot. La Alhambra

De dijous á dijous

“INTIMAS,, DE CAPELLA — LOS NOSTRES AVIS.

Quan lo pierrot que luego firmará, pesca alguna obra nova d'algún jove escriptor, sent una intensa alegríá, tan viva com fonda es la tristesa qu' experimenta al arribar á sas mans las produccions dels veteranos de la literatura.

Abdos estats d' ánimo se comprenen desseguida: Joventut, vol dir primavera, flors, ilusions, casi puresa; Vellea, significa hivern, fullaraca, fret càlcul, decadencia.

A la joventut tothom la vol, tothom la busca; la vellea espanta á tothom, tothom maleheix sa arribada.

Pero ¡ay! quantas vegadas se 'ns presenta un jove, de qui deuria esperarse grandiositat, vigor y puresa, ab las mateixas xacras é iguals vicis, qu' un repugnant decrepit.

Acabo de llegir *Intimas* del jove Jascinto Capella, y haig de confessar que la lectura d' aqueix petit volúm de poesias m' ha causat verdadera aflicció, ab tot y considerarme bastant despreocupat per' no enrajolarme devant de certas nuelas de fondo y de forma y no ser jo 'l més indicat pera banyarme en aygua beneyta.

Pero ¡es que hi ha nuelas y nuelas! Unas portan aparellat lo sentiment estétich; altrás mostran sols la torpèsa de la bestia, la mes afrentosa sensualitat.

Fullejant *Intimas* s' anyora en veritat la prévia censura. Aquells pensaments migrats y libidinosos, aquellas imatjes sensuales y repulsivas, no haurian, sens dupte, passat desapercebuts á un censor escrupulós.

¿Com podria escaparse sense ser mutilat pe 'l llapis lo fragment que segueix?

«Y mentrestant vas mossegantme 'ls llabis y ab ta llengua de serp vas llepant la punteta de la meva.... avuy.... n' hi ha prou, demá será altre temps.»

D' aixó á *descendre á la cave*, com qualsevol bohemí *sale*, no hi ha més qu' un pas.

¿Es possible que 'l Sr. Capella al compondre 'ls versos transcrits, obrés ab la lealtat que deu presidir tots los actes del artista? No es probable.

En sa colecció d' *intimas* ha abusat lo Sr. Capella de la *pose*, atent sols al afany de singularisarse. Pero já fé de Déu! que 'm hauria agradat mes imitant á altres poetes, que volguent sentar plassa d' original, olvidant per lograrho las mes rudimentarias reglas de decencia.

Si nosaltres nos haguessim trobat en lo lloch del Sr. Iglesias—autor del prolech d' *Intimas*—ja qu' aquet distingit escriptor ha comprés y senyalat lo defecte de que adoleix l'obra del Sr. Capella al consignar qu' aquet «petoneja llavis pintats de carmi» hauriam pregat si hagués sigut necessari, al autor de l' obra que 'ns ocupa, que suprimís tot lo que en

ella revela mal gust y despreci dels debers socials, y de no ser atesos, nos hauriam negat á estampar la nostra firma en l' esmentat volúm.

Las faltas dels amichs deuen causarnos verdadera pena, y per lo tant, quan si es á temps, es un deber procurar per tots los medis que no 's realisin.

¡Com mes amichs, mes clars!

Tenim la complerta convicció, de que á pesar de lo subjectiu del titul del aplech de poesias del Sr. Capella, lo principal defecte que té aquest' obra, es la falta de sinceritat; puig si no fos així, deixant al poeta per fixarnos en l' home, no quedaria aquet en gayre bon lloch.

Hi ha falta de sinceritat, ho repetim, y creyem que si 'l Sr. Capella arriba á formar una familia, 's doldrá d' haver escrit son volúm *Intimas* y cuydará de que sos fills no 'l llegixin.

¿Quina ensenyansa podrian treure sers per ell estimats, del fragment de que avants hem fet menció, y d' altres d' *Intimas*; per exemple:

«No li demanis perdó
perque t' ha vist ab un altre,
jo sempre 't veig aná ab ell
y continuo estimante.»

Semblant consell donat á una esposa, no es per cert gayre edificant; pero l' autor es solter, y es alló: —De tevas á mevas....

Quan lo Sr. Capella senti y prec'iqui 'l veritable amor, l' amor y veneració que 'ns inspira la mare dels nostres fills; quan gosi de las dolcesas de la llar, envoltat de trosos del seu cor; quan compregui lo bó que dona enlayrarse cercant la veritat suprema, veyent lluny, molt lluny, com s' arrastran los reptils y las bagassas; quan entengui que 'l tranuitar vicia y enmalalteix l' espíritu y qu' en cambi l' ánima se esplaya quan moren las tenebras per obrir pas á la llum que tot ho vivifica; allavors, l' autor d' *Intimas* será tot un altre y 's avergonyirá d' haver sigut lo productor d' aquesta desgraciada obra, de la que 'ns ocupem ab relativa extensió, porque entre sa inmundicia 's nota no obstant, alguna perla que 'ns demostra que 'l Sr. Capella, gracias á una profitosa evolució pot encare conquistar un bon lloch en las lletras catalanas.

«Las malaltias del cor
dius que no son malaltias,
ditxosa tu que no sabs
lo que 's morí consumintse.

Jo de molt jove que se
qu' en el cor hi tinch ferida,
oberta per uns ulls blaus
que 'm guaytan de nit y dia.

Si totas las *intimas* que componen l' esmentat aplech reunissin la delicadesa y valor d' aquesta, ab quin gust tributariam lo nostre aplauso al Sr. Capella.

¡Es una verdadera llástima qu' aqueix jove y laboriós autor no 's conservi sempre á semblant altura!

Pero en fí: ell es jove y ell s' esmenará.

*
**

L' escriptor Adolf Brisson en un article titulat *Lo vell Paris*, ha sumministrat alguns datos referents á la manera com los nostres *avis* entenian la urbanitat y la higiene, y segons semblants noticias, resulta que 'ls mateixos tenian que veure bastant ab la bruticia

Vegin com s' explica Mr. Brisson:

«Los senyors mes encopetats per exemple 'l Sr. Aubepine, que rebia en sa casa á lo bó y millor de la Cort, se mocava ab los dits, ¡y de quin modo! Pera

convences es precis llegir los petits manuals d' urbanitat de la época, en los que trobém preceptes com los que segueixen. Qui vulgui mocarse estant á taula, no deu ferho ab la ma dreta, qu' es la que agafa la carn...»

«Qui vulgui aixugarse las mans ho farà ab las estovallas, may ab lo seu vestit»

¿Qué tal?

Esperin, que encare hi ha mes bruticia:

«Es precis pentinarse avants d' anar á menjar á casa de gent principal» «Cada dia s' ha de pendre la molestia de rentarse las mans ab pa d' atmetllas; es precis rentarse la cara *casi ab la mateixa freqüencia.*»

Sobran los comentaris.

PIERROT DE LA TOMASA.

GEMECHS DE TÓRTORAS

Mitj any aprés de no véures van toparse... casualment...
Donya Pilar de las Eures
y don Homobó Junyent.

Com eran de la *Sagarra*
y no tenian qué fé
aná enfilantse la *parra*
fins que de vista 's perdé.

Viudos ab dós d' igual *quinta*
semblavan, vestits de dol,
dos grossos topos de tinta
que s' aixuguessen al sol.

—¡Ja ho veu, senyora Pilar!...
—¡Ay!... ¡Be ho sé prou! ¡Qu' in fatich!
¡ni 'm quedan ulls per plorar!...
—Fil'a... ¡Lo mateix li dich!...

—Fa mitj any que mo'í 'l pobre...
¡mitj any!... Y... ¡Dèu lo perdó!
¡no me 'l puch treure de sobre!...
¡Tot lo día aquell corcò!...

—Mitj any fa qu' ella 's morí
¡Dèu li donga un bon está!
y sempre la tinch... aquí...
aquí... lo mateix qu' un grá...

Tip de semblant pesadilla,
¡fins de la vida estich cuy!...
¡Quin buyt lo de un viudo, fi la!
—¿Y 'l d' una viuda?... ¡Quin buyt!...

¡Vostés ray!... Vostés encare...
—¡No ho diga, donya Pilar!...
D' ensá qu' es morta la Clara...
miris... ¡Li puch ben jurar!...

—Ho crech . ¡Estimantla així!...
¡Lo mateix que jo y en B ay!...
—¡Com ja no s' estila... aquí!...
—¡Com jo no estimaré may!...

—¿Vol qu' ara, en que fos més bona
que 'l ví d' una canadella,
gosès á dir á una dona
tot al'ó que deya à n' ella?...

—Es cer.: Ja sols de pensarhi
se m' esborrona la pell...
¿Jo d' un altre?... ¡Jo parlarhi
aixís... com ho feya ab ell!...

—Per guapa que fos de cara,
per seductora, per... ¡ay!...
¡sempre hi veuria á la Clara!...
—¡Sempre hi veuria n' en B ay!...

—Lo qu' es la gent d' avuy día
no hi vé pas montada així!...
Un altre s' hi casaría...
—¡Ja ho crech! . ¡Sort qu' un ne sor-
ris!...

¡Van alts los de nostra mena!...
Tots fan juraments al mort,
y aixís que tomban l' esquena...
¡embolica que fa for!...

—Per xó, Pilar, si hem de dirho,
algúns ho fan... ¡re decoro...
¡ó per no pegarse un tiro!...
—¡Just. Sí... ¡Per cura de morol!...

—¡Y es lo jo 'm temo aral
—¡Y es lo que á mí 'm dona esglay!
—¡Per lo que anyoro á la Clara!...
—¡Per lo que anyoro á n' en B ay!...

Diuhén... reculan uns passos...
giran los ulls com un bou ..
gemegan... alsan los brassos...
y aixís p'atican de nou:

—Mes, ¿ahónt se troba, ahónt jeu
una que ho entenga així?...
—¿Vosté?... ¡Si en movent un peu...
¡tan plá me vingués á mí!...

¡Ay!... Bè 'n foram de ditxosas
si poguesse n, com un hom,
manifestar certas cosas
aixís... ab son propi nom...

—¿De veras, donya Pilar?...
—¿Es á dir que va de bó?...
—Si 'n dupta, miris... ¡mès clar!...
—¡Y ara!... ¿Qué 'm vol fé?... ¿Un
petó?

S' acostan... riuhén... encaixan...
ell li pessiga la ma...
riuhén més... sas veus abaixan...
«¡Estigui!... ¡Estigui!...» —ella fa.

Retreuhén á sos difunts
(que al cel sian) B ay y Clara,
s' hi enterneixen punts per punts...
y arrugan un xich la cara...

Y aprés, mitj any de no véures,
innovan llur casament
donya Pilar de las Eures
y don Homobó Junyent.

JOAN PONS Y MASSAVÉU.

EN UNA CASA DE DISPEÑAS

—¡Quina polka mes hermosa!
Ja no toco cap mes cosa.

—¡Pillo, no 'm deixas dormi!
¡Jo t' arreglaré vehi!

K. Bernat

—Tu ets lo meu martiri etern,
vesten á soná al infern!

—Socorro, auxili, que 'm nego!...
¡Assistencia, que m' ofego!

RECEPTA D' ESTIU

—¡Oh, idea salvadora! No hi ha dubte qu' aquesta es una pell de molta durada.

—No es decorós que 'm presenti ab aquest calsat á casa de la duenya dels meus pensaments. Rumiém.

—Ab un poch de llustre negre y una bona raspallada..., ¡Aixó marxa!

—¿Y diguin vostés, si aquest no es calsat elegant y sobre tot económic?

JF

“ LO TENORIO FET À LA INGLESA.”

No li faltava rés més á la *harmoniosa habla de Cervantes* que disfressarla ab lo cadenciós (?) ritme de la parla británica.

Del efecte obtingut se n' han fet eco las principals revistas literarias extranjerias: ha sigut una especie d' auto de fé en la difunta persona del immortal Zorrilla (que cap culpa tèn, pobre home), ja que ha pagat 'l pato son lamós *Don Juan*, assassinat ab tota la bona fè á mans d' ura especie de Pardo Bazan d' allende 'l canal de la Mancha.

Aqueixa bona senyora volguent rendir tribut al idioma oficial de la Península... castellana, las emprengué contra l' original del *burlador* de Sevilla y ha resultat una burla completa d' aquell tipo deshonrador de donzellas que tenia tan bonas paraulas com dolents fets.

D. Juan Tenorio carregat d' inglesos que l' han desprestigiats en un del teatros principals de Londres, simbolisa, pesi al esperit cervantesch dels castilas, 'l desprestigi en l' extranger de la literatura castellana intraduhible no per sa puresa sino per lo falsa qu' es ja que no se aguanta per poch que la toquin, al revés de la literatura catalana més robusta, més consistent, que no ha fallat may ni en lo teatro ni en lo llibre encare que l' hagin manosejada traductors barruers y poch escrupulosos.

Se 'ns objectará que 'l fracás del Tenorio á Inglaterra no fôu degut á la obra literariament considerada sino al protagonista que pugna per sa manera de ser ab la manera de ser dels inglesis, per rahó de temperament fill del clima; empró aixó es refutable per tots quatre costats, ja que (si no *miennit* las crónicas) lo que deya 'l personatge, lo que deya ó li feya dir lo paper es lo que repugnava, lo que feria als castos oïdos de las pudorosas *misses* londonenses.

—Y es clar! ¡Com que per aquells bacallans ab faldillas sense tripa ni mocada 'ls tenorios es fruyta prohibidal...

Una de dos, millor dit, una de tres: ó l' obra de Zorrilla es immoral fora de la patria, ó 'l llenguatge del original no 's pot trasplantar en cap més país ò la senyora del delicté es una *somera*, per no dirli burra.

Lo que no pot negarse es que la traductora 's vá pendre certas y tamanyas llibertats (entre ellas la de convertir l' *Inès* en una .. diguemli gitana); que pot dirse, tregué dels fonaments pedras que sostenian 'l pes del edifici en grau superlatiu, relativament, y, ¡natural! l' obra va caure per sa base agafant á sota fins la fama de son insigne autor, qual gloria no n' eixí per aixó gens ni mica descalabrada; porque ab tots 'ls inglesos d' Inglaterra y de tot arreu no n' hi han ni n' hi haurán may prou pera fer caure, ni trontollar, ni moure siquera de demunt del pedestal de la Inmortalitat lo númen sublim del príncep dels vates moderns.

Es que per aixó!... No vagin á creure 'ls *inglesos* d' allà ni 'ls d' aquí que encare que hagués tingut la desgracia d' haver de parlar y escriure en castellá nostre poeta, la derrota suferta per son famós drama

hagi influït en rebaixarlo: sapigut es que 'l geni está per demunt de totas las apreciacions humanas, per inglesas que sigan.

Lo que n' ha valgut de menos, repetim, es l' idioma ab que hagué d' expressar sa genial concepció l' insigne autor coronat; puig que ha quedat demostrat una vegada més que será tan bonich y melós com se vulga, pero es fluix, prim, delicat, d' una delicadesa de malalt, que no resisteix un viatge al extranger dins d' una traducció feta lo més fidel possible, á judici del més imparcial crítich del mon literari.

No es la primera vegada que ha prés mal la sonora llengua dels *quijotes* moderns: testimoni n' es la capital de Fransa que va reventar igualment al *Tenorio*, ab tot y sa gallardia y poca-vergonya, en certa temporada que una companyia *guerrera* l' exposá ab son llenguatge propi en un d' aquells teatros més concorreguts; a pesar donchs, de la dolura de la versificació castellana; á pesar de la bellesa del idioma

Els que voldrian combatre de segú nostras afirmacions alegant que la traducció sigué 'la culpa del desastre tenoriesch á Inglaterra quedan replicats per lo mer fet de que lo mateix Tenorio original no lográ capticar gens ni mica ab sa fina llengua á la més escullida Societat parisien

Comparin 'ls que infaman la rudesia y ordinariesa del dialecte (per ells) catalá, 'ls trionfs en lo llibre y en 'l teatro al extranger ab la *poca salida* de sa parla fátua é inflida no més propia pera calamburgs y pera fer discursos nostres grans xerrayres polítichs, y 's convencerán, si 'ls plau per forsa, de que, si no tinguéssim drets adquirits ab la Historia, 'ns bastarian y 'ns sobrarian mérits pera col·locarse molt per demunt del séu 'l nostre, d' idioma, de renom universal.

Y .. *quien dijere lo contrario, miente.*

PEPET DEL CARRIL.

POT POURRI

A París va inaugurar-se la Exposició Universal y la nostra Espanya hi toca un pito molt especial.

No hi tenim manufactures, no hi tenim los bons pintors, no hi tenim producció agrícola, ni hi tenim admiradors.

Comensém per senyalar-nos com un poble retrassat puig lo pabelló de casa ni menos está acabat.

Si 's consegueix qu' algún dia —quan los altres p'eguín ja— s' acabi ab travalls y penas, allí anirém á exposá.

Quatre fruytas de Valencia, quatre minerals en brut, quatre cromos modernistas y—¡algun porró de l' aixut!

Després d' aixó, dirém, ¡llestos! y mentres que tot lo món s' endurá profit y gloria, nosaltres tindrem afront,

perque lo millor d' Espanya no será á la Exposició Lo millor ho tindrem fora del Concurs y en un recó.

Lo millor qu' Espanya envia, s' haurá d' anar á buscar al *ruedo* de las «Arènes» ó *torin* que 's va á montar.

Allí 'l Bomba, en Massantini en Reverte y altres tants,

mostrarán que l' *Art* A Espanya te certs aspectes molt grans.

Pels recóns de la gran Vila hi haurán en cent *cabarets* parellas de *cantaóras* y una taifa de *payets*

qu' ensenyarán lo *bel canto* del pis de l' ay—aay—aaay mentres vagin pescant *lluissos* ballant ab *lúbrich* desmay

Además, segons notícias, un sindicat molt potent ha recorregut la Espanya de llevant fins á ponent,

Contractant carn jove y fresca (modistas,... mi jas virtuts. .) per, durant la temporada poguer assurti als golus.

Segons veus, sols de Valencia se 'n ha endut tot un remat, cent vint *huris* de Sevilla; de la Cort un disbarat.

Aixís, donchs, ja no cal dirho. Al concurs universal lo pito que hi toca Espanya será bastant especial...

Guanyin altres pobles gloria per sa industria ó sos invents, qu' aquí lo *dot de 'n Comellas* hi portarém ben contents.

Y quan [de la... Galia, 'ns tornin nostra milló exhibició... ¡ja 's repartirán *medallas* de la gran Exposició!

¡Ara es quan va be la cosa!... ¡Avuy, fins me sento ab ganas d' aplaudir ab tot lo cor á las collas de *salvatjes* que baixan al *redondel* y omplan als diestros de *natas*!

Reuoy, reuoy, ves quin cas! Tant y tant que 'ls estimavan y ara s' han pres per costum aplicals' hi una *sumanta*.

Primer fou un *novillero* miserab'e pelacanyas, á qui 'l públich del *torin* li feu obras á la cara.

Després ha sigut als Bombas *jastrés* de primera classe! a quins ha omplert de revessos y gayre be de burxadas!

¡Ara va bé! Desd' aquí jó 'ls envio ab tota l' ánima mon aplauso als cent *zulus* qu' al *ruedo* 'ots trempats baixan

¡Ells compleixen dignament ab las tradicions de rassa y així 's posan tants á tants ab los que pican y matan. ¡que, a ne 'ls ìdols del toreig ja hi van bé 'ls públichs *salvatjes*!

Si goses faria igual qu' eixos nous iconoclastas porque aixó s' ha de finir d' aquest modo... ¡já bofetades!

M. RIUSECH

TRIADURAS

Calímaco judicava del mérit d' una obra per son tamany, fixantse en lo següent qu' ell considerava article de fé: «Com mes groixutes un llibre, més tonterías conté.»

* *

Leibnitz diu haver observat que 'ls jochs fots han sigut inventats per homes de talent; pero en cambi, 'ls homes de poch caletre regularment son 'ls que jugan més bé.

* *

En la rebotiga del apotecari del poble que no es méu, estant de tertulia 'l mestre, 'l metje, 'l manescal, 'l tinent de carrabiners, l' alcalde, 'n Girona d' aquell baral y moi. Passa una colla de ceguets y 's posan a tocar l' *Ave Maria* de Gounod.

Lo mestre afirmá que aquella música era d' una

ópera de piano.

Lo tinent assegurá que alló era una marxa fúnebre, Pero 'l manescal se n' endugué la palma quan vá dir y sostenir que aquella música era d' una comedia molt sentimental de 'n Ferrer y Codina, (*Tableau*.)

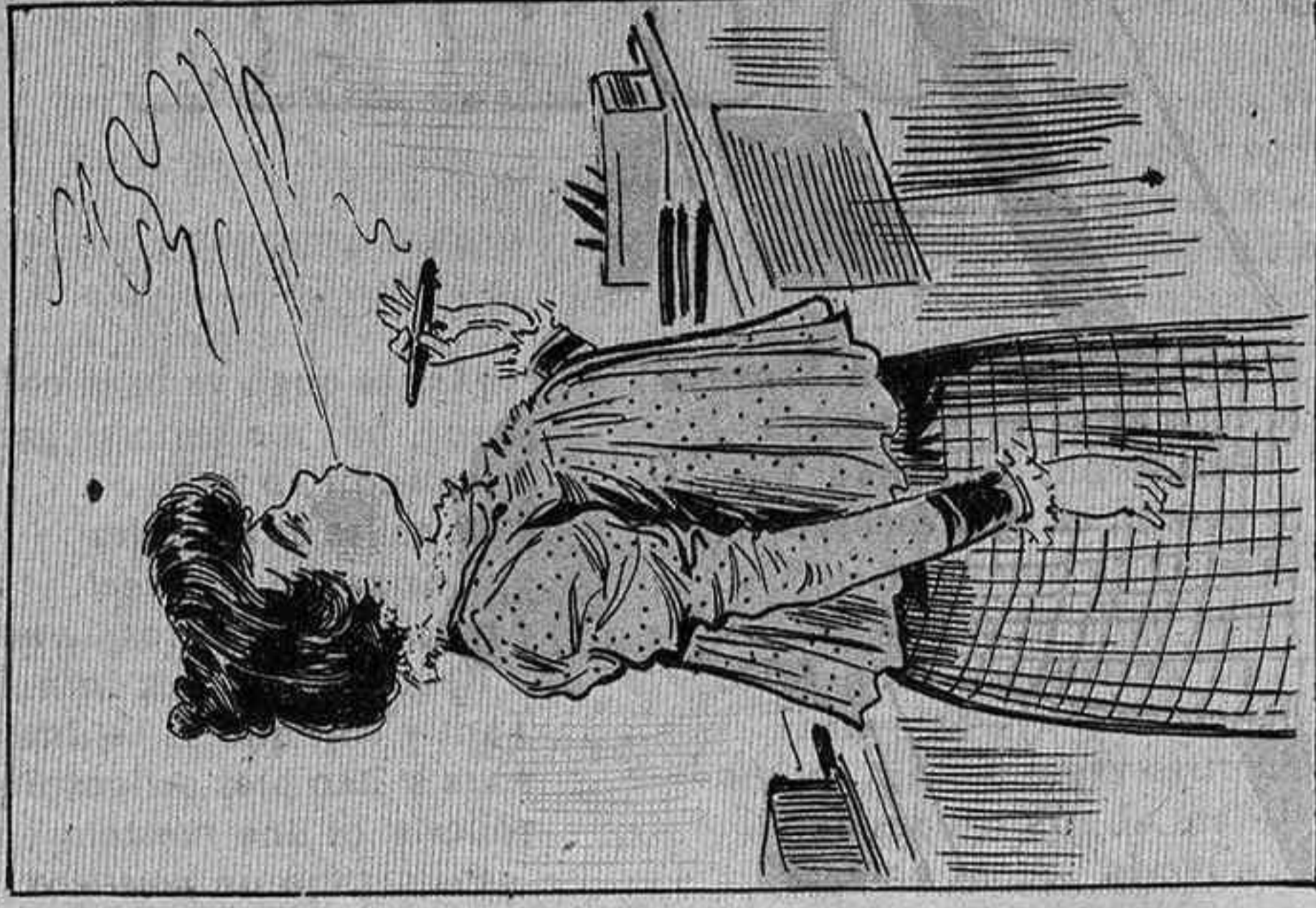
* *

Sergius, pare de Sant Romualdo, va ferse frare del convent de Sant Sever, prop de Rávena; empró, arrepenintse al cap d' alguns mesos, 's llensá de nou al mon dels vicis. Sant Romualdo aná á trobarlo, 'l lligá y el bastonejá fins que torná á recobrar la vocació. Temps á venir aquell Sant tingué la satisfacció de sapiguer que son pare havia mort en olor de santedad. (*Fleury, Historia Ecclesiastica*).

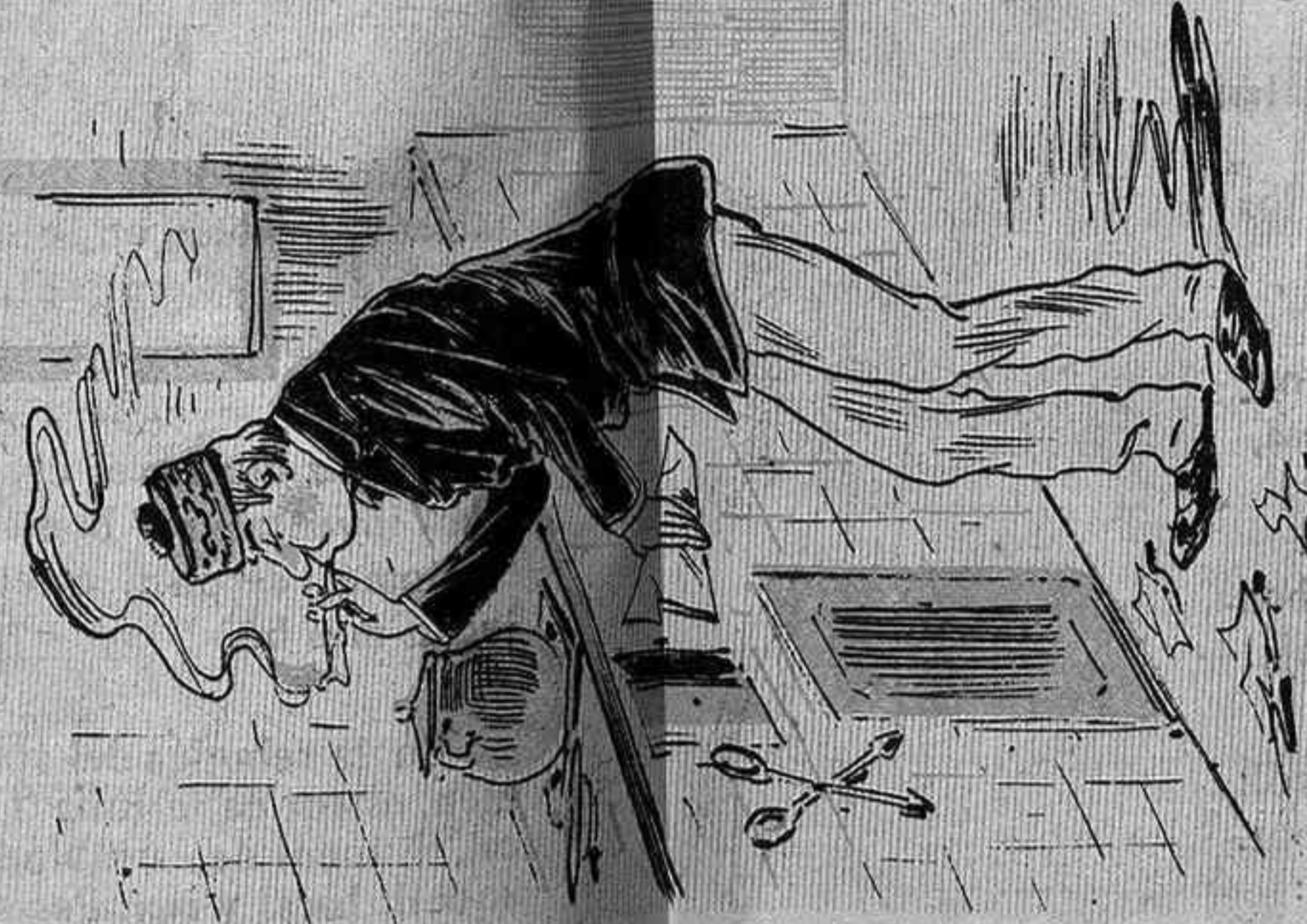
* *

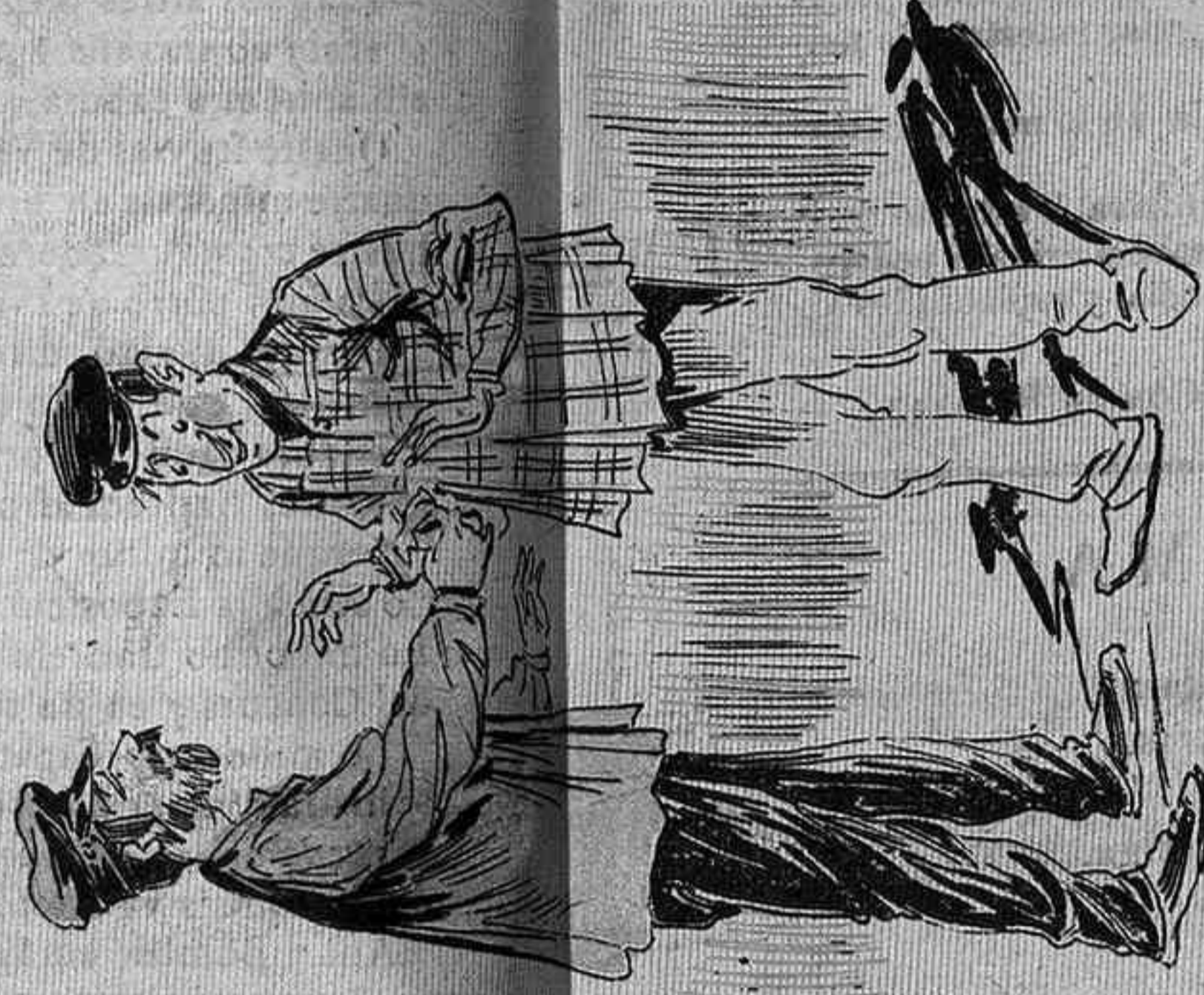
En la major part dels estanchs ja s'hi comensen a fer trenyinas.

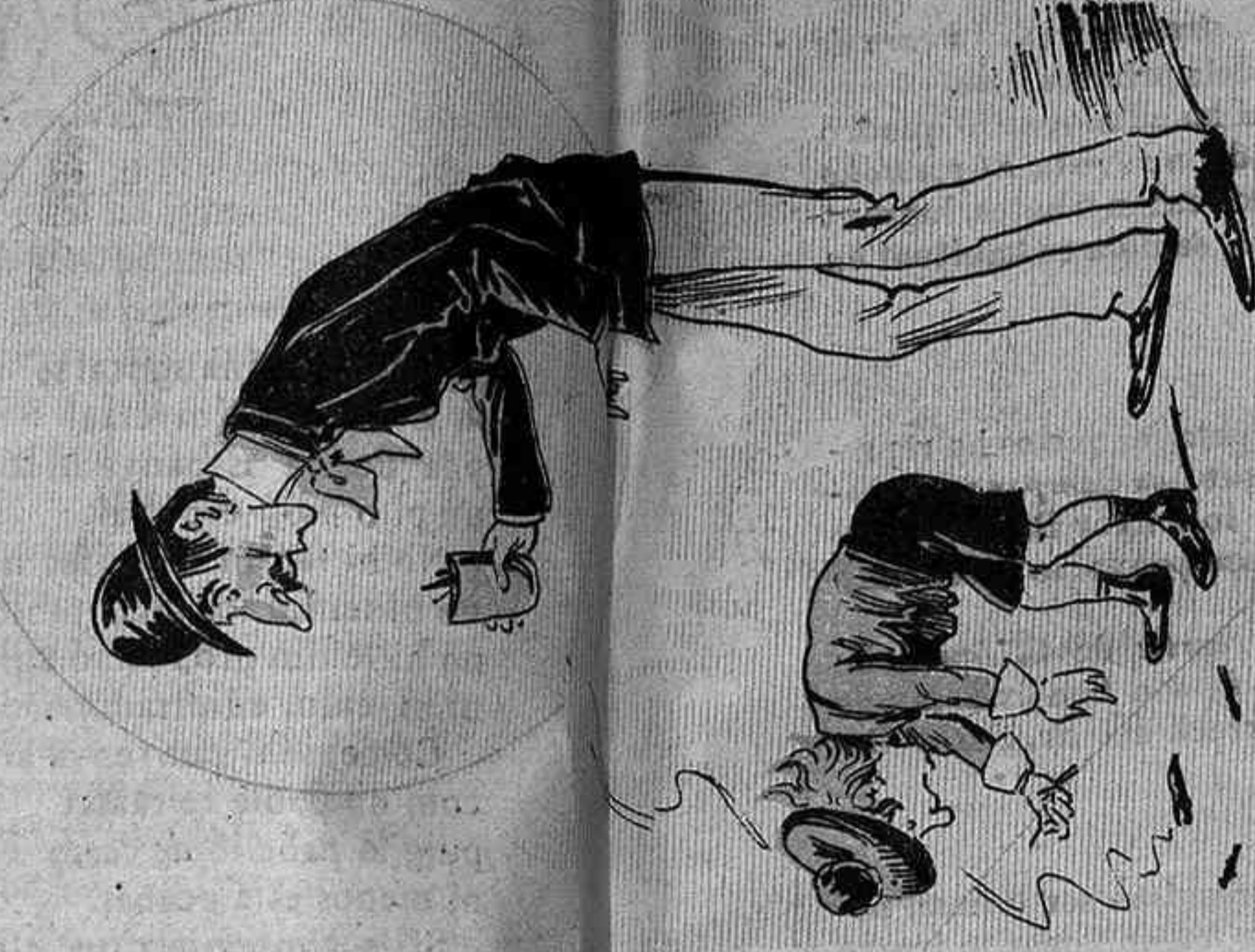
Tagarninas cuarteleras y els clàssichs escanyapits, s'els fuman las estanqueras.

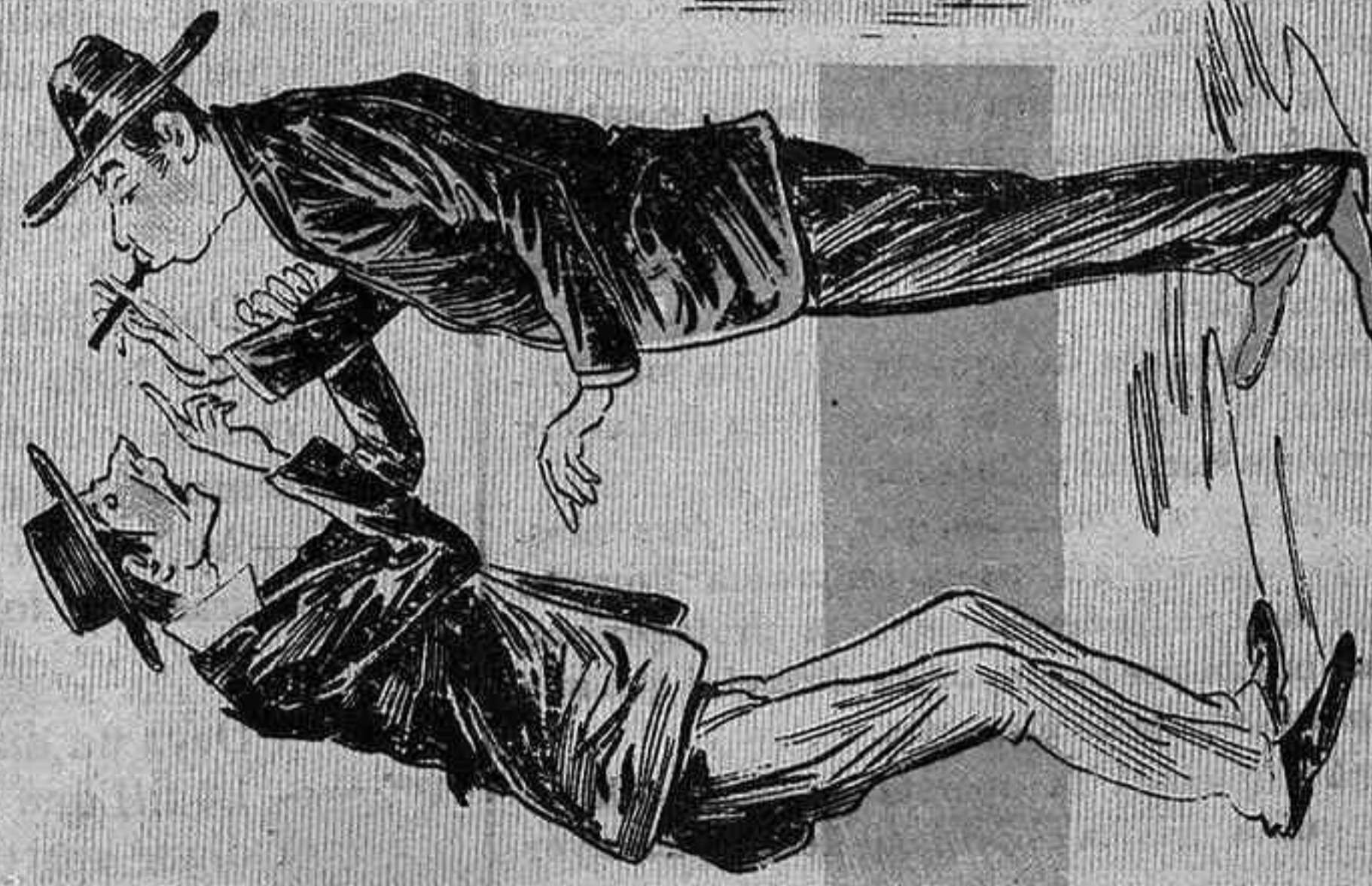
Don Baldiri Gaijassa, fent com ho fan els xicots, sols fuma paper d' estrassa.

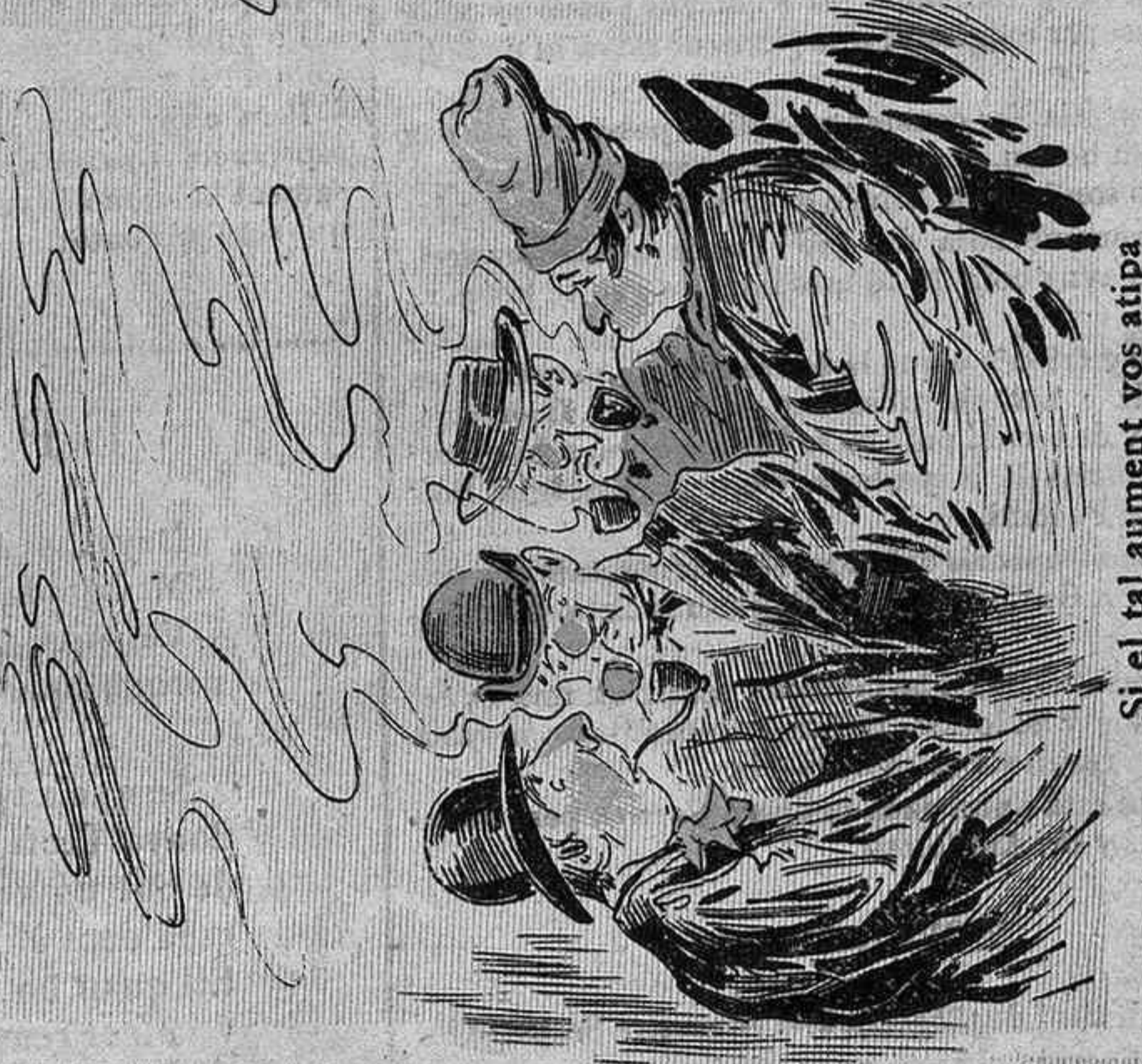
Ha promes en Quico Torras y ficarse en cap estanch ni fumar mes... que de gorras.

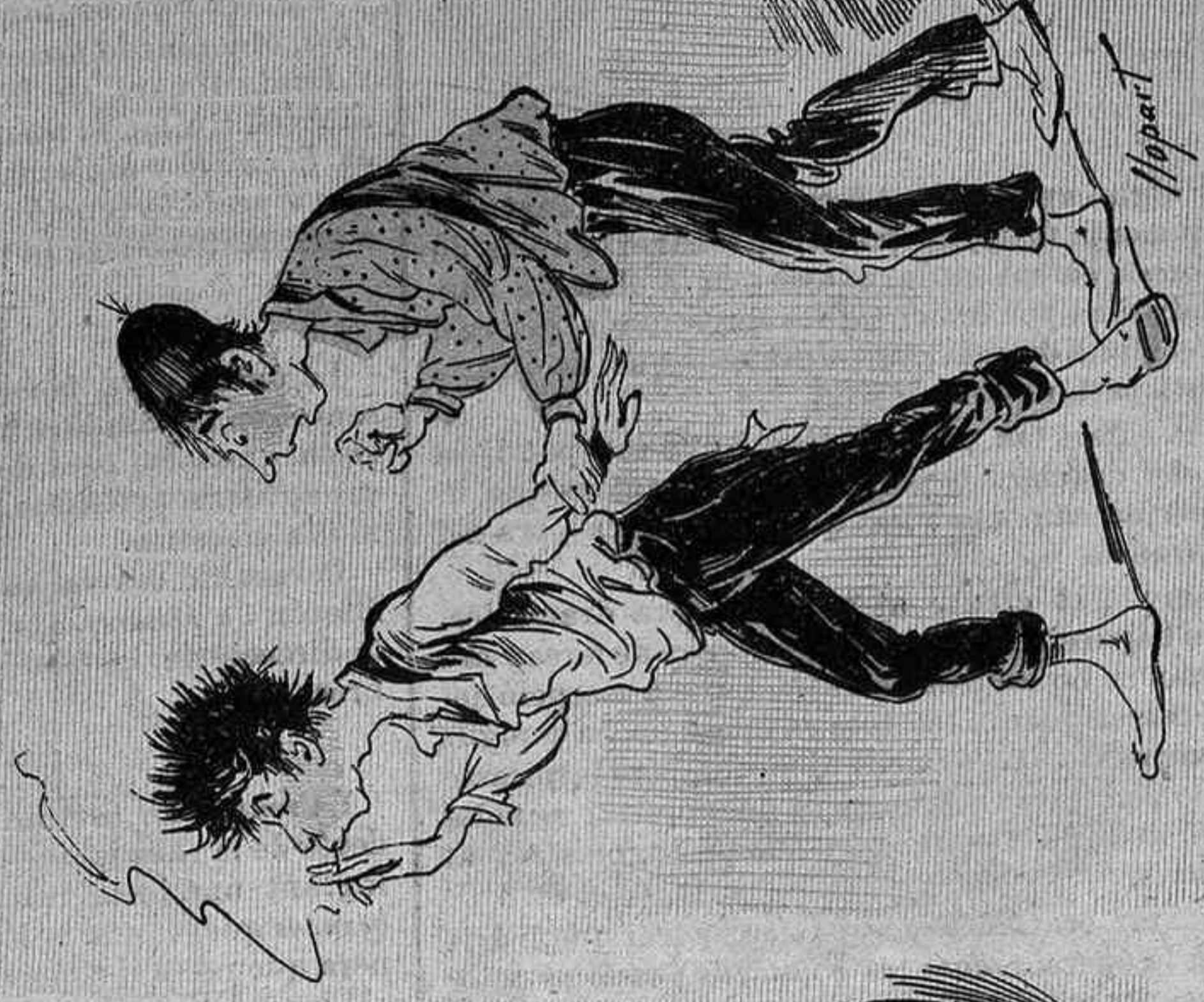
—¡Apa Nitus! No te la deixis escapar, qu' encare es calenta!

—No 'l xuclis altre vegada — ¡Ara 'm toca pipá a mí! — (La breva, no 's podrá dí que no sigui aprofitada)

Si el tal aument vos atipa y voleu fulla barata. per dos rals compreu la pipa ¡¡y visca l' escarriata!!

—Fem' ho a mitjas, ja veurás: jo fumo, tú... ¡escupirás!

TEATROS

LICEO

Després d' algun aplessament a causa dels continuats ensajors, fins diumenje últim no pogué estrenarse la ópera de Giordano *Fedora*, bassat son argument en la obra de Sardou, conegudissima per haber sigut representada per casi totas las celebritats dramáticas estranjerias que de quinze anys a aquesta part, nos han visitat.

Lo llibre ha sufert tan pocas variants que casi pot dirse es lo mateix del drama. Las petitas transformacions que hi han hagut, perjudican més aviat que avaloran la obra del dramaturch francés

May habiam pogut creure al veure la obra dramática, que en ella hi haguesin motius pera una ópera de forsa y are lo Sr. Giordano 'ns ho ha demostrat puig que a escepció del *duo* final del tercer quadro, en tota la ópera no ha sapigut trobar lo compositor italiá, medi ni motiu, pera inspirarse y trobar en lo pentágrama la manera de expressar aquella série de conflictes que li sobrevenen a la protagonista y al personatge Loris.

Per lo esmentat, creyém se podrá compendrer que l' éxit que ha lograt la ópera *Fedora* es solament passatjér puig una sola pessa, per magistral que sigui, no salva ni de molt una ópera.

Además es precis fer constar que dita pessa no hauria arrebatat com ho feu, a no ser cantada per artistas tan notables com ho son la Srta. Sthele y el Sr. Garbin justificant la universal renombradia de que gosan abdos artistas, considerats ja avuy com de lo mes notable que te la ópera italiana.

També ha contribuít a que la ópera *Fedora* mereixés regular acullida l' haberse observat en lo Mtre. Giordano, falta de estil y de escola puig en sa última obra, s' hi observan reminiscencias de Meyerbeer, Wagner, Mascagni, Boito, Massenet y Puccini.

En la execució además dels dos célebres mentats artistas Srta. Sthele y Sr. Garbin, se hi distingiren la Srta. Giachetti y Sr. Buti.

Ab aquet *quarteto*, los filarmónichs sentirían una *Bohème* irreprotxable y si lo Sr. Bernis ho aprofitava, creyém que 'n lograria resultats extraordinaris.

Pera dissapte está anunciada la ópera *Carmen* pera debut de la Sra. Fons y Sr. Angioletti.

NOVETATS

Ab lo gráfich titulat de *Shakespeare!* lo mestre Serpette ha compost una aixerida opereta que sigué sumament aplaudida tant per son cómic argument que hasta degenera en bufo, com per sa festiva música que sigué del complert agrado del públich, de manera que lograren los honors de la repetició varias pessas, entre ellas los finals dels actes primer y segón y uns originals *couplets* que ab molt *chic* canta la senyoreta Soarez

En lo desempenyo además de aquesta cada día més simpática artista, se hi distingiren las senyoretas Principi y Razzoli y los senyors Forenoi y Razzoli.

També s' ha representat *Boccaccio*, que servi pera mostrar sas formas y entremaliaduras la senyoreta Romano Colombo, que ab molt acert desempenyá la protagonista, vejent e ben secundada per la senyoreta Principi que aná a son càrrech lo personatge de Fiametta.

Pera demá está anunciada la opereta de espectacle *Le carnet du diable*, quina música es original del Mtre. senyor Serpette.

CATALUNYA (Eldorado)

Segueix representantse a diari lo drama lirich *La cara de Dios*, obtenint lo mateix bon éxit dels primers días.

Desde dimars en lo cartell s' hi ha adicionat lo quadro satirich titulat *El tranvía eléctrico* de la revista *El portfolio de Eldorado* y aixís diariament s' executan 5 actes, logrant que s' acabi la funció a la hora que sembla es habitual en aquet teatro ó siga la una y mitja.

TIVOLI

La única obra nova per la companyia, que se ha representat en la pasada setmana, ha sigut *Las Campanas de Carrion*, que servi pera donar mostra lo senyor Banquells de sas aptituts artísticas, ja que desempenya lo Gaspar ab molta maestria.

Pera ahir estava anunciada la *reprise* de la ópera de Bretón *La Dolores*, que no duptém de son bon éxit ja que la direcció de la mateixa va a càrrech del Sr. Perez Cabrero.

GRAN-VIA

La *rentrée* de la Srta. Lázaro ha resultat ser l' iman poderós de la casa ja que casi a diari s' ha omplenat lo teatro logrant una justa ovació en la Pilar de los *Gigantes y Cabezudos* que canta y declama ab singular maestria de manera que no se li coneix rival.

Lo públich ha prés aquesta sarsuela ab lo mateix carinyo que si 's tractés de un estreno.

Pera ahir estava anunciat en definitiva l' estreno de l' espectacle *A países desconocidos* que sabém cridarà pederosamente la atenció per la magnificencia y esplendides ab que será presentat.

UN CÓMIC RETIRAT

EPIGRAMA

Deya un a un seu convidat:
—M' agradan las cosas claras.
—Veliaquí, l' altre respon,
perque aquet caldo sembla aiga.

Se queixava ahí a la nit,
donya Tecla, al senyó Tano,
de que un ximple deya nano
cada punt al seu marit.
Ell quan ho va habé sentit
y volent remey posarhi,
va di:—¡Bah! es un perdulari
que no sab com las etsiba.
Allà hont lo seu senyó arriba
molts voldrian arribarhi!

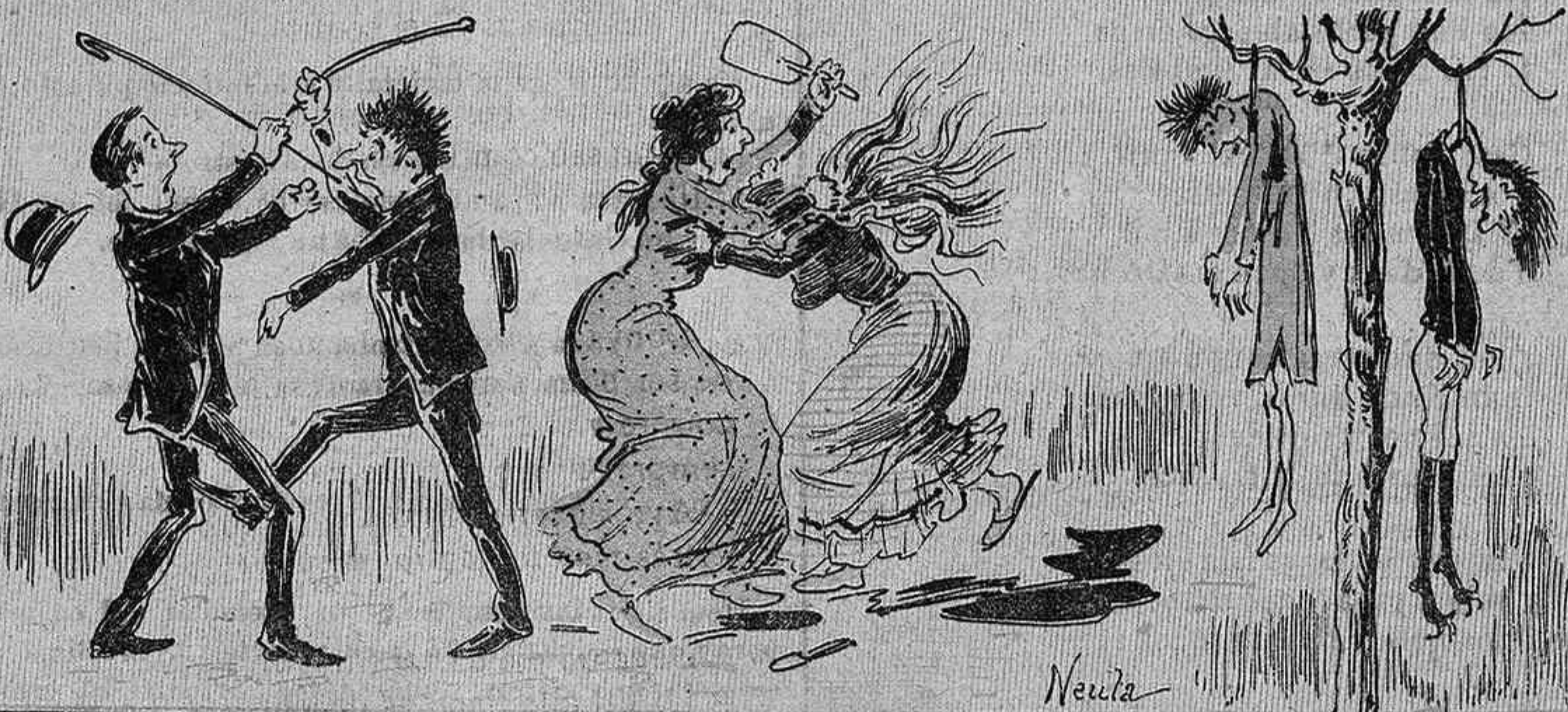
Donya Petra que blasona
de ser bona y molt despresa,
com te vici d' alabarse
sempre surt ab la mateixa:
—Ay, senyor soch massa bona,
detrás meu tothom hi menja.—

Deya un dia un tal Sunyol:
— Lo fill que tinch es decent.
Y digué apart en Climent:
—Jo 'm creya qu' era d' ell sol.

LA TOMASA
PRIMAVERA

Ja pots picar tant com vulguis, Sol, per mes que fassis,
nosaltres no deixarem el sayo hasta cuarenta de Mayo

Es aquet el temps dolent
que la sanch fá mohiment

A UNA GOQUETA

Agüeta, per tot sols di
que m' estimas ab passió.
¿Qué t' has figurat de mí?
¿Que m' has pres per l' Y-era-bó?

Donchs sápigas, si ho ignoras,
que jo sé que ets bona artista,
y que estant alegre, ploras
y que rius tot estant trista.

Sápigas que tinch molius
de creure que sempre ments,
perque may sent's lo que dius
ni tampoch dius lo que sent's.

Tu 't disculpas tant com pots;
pero no 'm treus la mania.
¡Sabeu fer tants paperots
tu y la teva companyia!..

Lo teatre es vostra casa,
y allí... vinga fe 'l trapella:
fins quan us claveu la espasa
ho feu per sota l' aixella.

Tot es farsa, tot ficció;
feu tornar lo negre blanch,
claveu punyals de cartró
y ab mangra os pinteu la sanch.

Sé que quan fingiu escriure
no us marca al paper la ploma;
sé que us mateu de per riure
y que us enfadeu de broma.

A mi ningú me la pega;
feu incendis ab bengalas,
feu llampechs ab pega grega
fy feu trons ab las timbalas.

Cent voltas t' he vist morir,
d'scentas t' he vist casar...
¿Y ara 'm f's l' amor á mí?
Tu 'm deus vulgué ensarronar.

¿Vo's que crega en ton amor?
Dom cinch duros, noya maca;
aixís si no 't surt del cor,
que 't suri de la bu xaca.

Si me 'ls donas faig un bot
y vaig á pagà 'l que dech.
Dónamels y ho creuré tot.

Si no pagas res, no 't crech.

JOAQUIM ROIG

Campanadas

En las oposicions á escuelas, efectuadas á Valencia, algunas opositoras demanaren al president del tribunal, que varios dels travalls presentats, fossin llegits en presencia d' un notari, á lo qual va negarse 'l president, alegant que dits travalls s' havian extraviat.

Poca cosa devían valer aqueixos travalls.

Pero es segur que sas autoras serán las que 's calsarán las plassas.

Per xo, topém á diari, ab mestres y mestras que no saben fer la o ab un got.

✱

A Coruña, gastan unas bromas que no tenen desperdici. Unas forneras volguent divertir-se ab un subjecte van oferirli cinch pessetas, si entrava al forn de coure 'l pa, quan estigués á regular temperatura.

—¿Cinch pessetas? ¡Ja está dit! —y 'l subjecte en qüestió va entrar al forn.

Las forneras, veyent que perdian l' aposta, van tapar lo forz.,.

Al cap d' alguns segons, en sortia 'l pobre, convertit en torrada y á punt d' amanir...

Las forneras van riure molt, dihent qu'ellas havian guanyat l' aposta.

EMILECH: La esposa del *torrat*, la va emprendre á garrotadas contra las forneras, obligantlas á affluixar las cinch pessetas.

Hi ha bromas que per la seva *ignocencia*, encantan!

✱

Deya 'l altre dia EL HERALDO de Madrit, que s' havia presentat en una farmacia del carrer del Barquillo un individuo ab unas alforjas de las que va treure un parell de pots molt grossos, lacrats y embolicats ab paper de barba.

Lo subjecte en qüestió, va dir:

—Fassin 'l favor d' analisarme aixó y aqui tenen la meva targeta.

No trobantse en la botiga 'l farmacéutich, lo practicant que va rebre la encárrech, digué que 'l transmeteria á son principal.

Quan lo farmacéutich va arribar, va obrir los pots, veient ab la mes gran sorpresa que contenian dos fetos en esperit de ví.

Va agafar luego la tarjeta, y s' admiració pujá de graus, al llegir:

«El Presidente del Consejo de Ministros»

S' assegurava, qu' al enterarse d' aquell fet en Garcia Alix y en Gasset, s' havian fet un tip de riure.

✱

Lo Sr. Garcia Alix, no troba poch ni molt justificada la existencia d' una assignatura de religió en la segona ensenyansa.

¿Home, tóquila!...

Y si segueix fent bondat, li regalarem una estampeta.

✱

Hem sigut favorecuts ab un exemplar del cartell que pera anunci del *Anis del Jalon* reparteix lo Sr. Bissa comisionista del mateix, y cual treball artistich ha cridat la atenció principalment dels aficionats á *affiches* de estil modernista.

✱

En l' Acadèmia de Ciències y Arts va llegir l' altre dia l' catedràtic del Institut de 2.ª ensenyansa, senyor Mir y Navarro, una memòria titulada: El zorro azul.,.

Hi preguntat ab desfici
qu' era tal animaló,
y m' ha respost un doctó,
qu' era un ministre d' ofici.

*
*
*

"Lo general Aguirre de Tejada, director d' e tudis de S. M. lo Rey, ha adquirit pera son august deixeble una citara arpa americana. nou instrument á Espanya, ab lo qual poden executar-se pessas sense necessitat de saber música"

¡Magnífich instrument!

Llastíma que no n' hi hagi pera formar pressupostos, sense necessitat de saber aritmética.

¡Seria una verdadera troballa, que no 's cansarian d' ala bar molts ministres d' Hisenda!

*
*
*

Per posarse al corrent de assumptos teatrals no hi ha com llegir *La Publicidad*.

Un dia a parlar de *Boccaccio* en lo teatro de Novetats diu que desempenyá ab gracia la protagonista la senyoreta Soarez y.... en efecte dita artista no hi va pendre part; un altre al parlar de la ópera *Fedora*, diu que 'l drama del mateix titol, l' han popularisat totas las notabilitats inclòs nostra compatiota Maria Tubau y.... en efecte aquesta distingida artista, encare may l' ha representat.

En fi que per planxas are ja sabrém ahont t. obarne encare que 'ns tassin posar las *barras tristas*.

*
*
*

Un periódich de Madrit ha dit que sent ministre en Gasset, ja pot serho qualsevol.

¿Qué eu dupta? ¿Per qué s' estranya?

En territori espanyol,
per cobrar 'l sou de ministre
es molt apte qualsevol.

*
*
*

Un altre periódich ha dit que no ha sigut á n' en Gasset á qui s' ha fet ministre, sino á *El Imparcial*, qu' ha ajudat al Govern.

Podrá ser l' *Imparcial*
per haver fet semblant obra;
pero aquí 'l cas principal
es que sols en Gasset cobra.

*
*
*

Lo senyor Silvela s' ha encarregat del ministeri de Marina.

Ell es un marino d' aygua dolça, pero té recursos per tot.

Ademés, hasta 'l seu apellido acaba ab *vela*, lo qual pot ser molt útil á la Marina.

Ara, sols falta qu' ell acabi en punta, y no sabrém ahont ficar los barcos.

¡N' hi haurá un per cada espanyol!

*
*
*

Y, á propòsit de Marina.

Llegim que 'l senyor Gómez Imaz durant sa estada en l' esmentat departament va concedirse una creu pensionada ab cent duros mensuals.

¡Molt bé, senyor Gómez!
La qüestió es no capficarshi,
saber viure y posar greix;
la caritat ben entesa,
comensa per un mateix.

*
*
*

Se diu que 'ls generals de l' Armada están molt disgustats, á causa d' haverse encarregat del ministeri de Marina 'l senyor Silvela.

Aquets senyors cobran un sou de 30.000 pessetas y una torna gens despreciable.

Cobrant d' aqueixa manera,
poch m' importaria á mi
lo jefe, y veure sorti
fins lo sol per Antequera.

*
*
*

Se diu qu' en Silvela ha invitat á don Pau Alzola, president de la Cambra de Comers de Bilbao, á acceptar la Direcció general d' Obras públicas.

Se diu també qu' ab aixó 's tracta de donar á don Pau una ditada de mel.

En los pobles ben regits,
á falta de convicció
se forman ab lo turró
los estómachs agrahits.

*
*
*

A Zurich ha sigut arrestat lo secretari del partit socialista de Gratz, que va fugir d' aquella ciutat ab la dona del doctor Schachert, quefe del esmentat partit emportantse de pas la caixa que se li havia confiat.

¡Oh, secretari imprudent
que va rodant al abisme!
De bona manera entén
aqueix senyó 'l socialisme.

*
*
*

Dos almiralls y varios oficials de l' Armada russa han sigut posats á l' ombra per haver *distret* uns quants milions ab ocasió de la construcció de barcos de guerra.

La nostra es una gran terra,
que sempre l' alabaré;
aquí may 's *distreu* ré
quan se fan barcos de guerra.

Telegramas

Del nostre servey... obligatori

ALUSIÓ, á l' hora de la broma — Nos hem enterat de la brometa dels pots de vidre contenint dos fetos, de que fou objecte un apotecari de la Cort, y á fe de Deu 'ns doldria que 's dongués á la broma torsadas interpretacions. e reyent que 'ls tals fetos, etc, etc. Rasset y Al-ix

H SENDA, á l' hora dels bons calculistas — M' hi enterat de que existeixen unas citaras americanas, ab las que 's podeu executar pessas sense necessitat de saber música, y crech, per lo tant, que no fora difícil trobar una ploma que fés tota sola uns pressupostos, tan acertats com los que jo confecciono ab aplauso del Sr. Paradis. Verdavila.

EX-FOMENT, á la hora de la rabia — Lo meu successor á mitjas diu que no es necessaria una assignatura de religió en la segona ensenyansa; ¡Heretje! Si jo fos bisbe l' excomunicava; pero ja que no m' es possible, entre mon germá y jo li farem dir un ofici de difunts. Didal.

PALMA, á la hora del martiri — Un bisbe y un capellá han prés part en la sessió del Ajuntament, y en cambi nosaltres hem hagut de fer de mirons, y gracias. Ara nos sentim mes republicans que may, Aném á organisar un meeting. Peyo y Companys.

EX MARINA, á l' hora d' espavilarse — Ara diuen que mentres jo vaig portar lo timó del departament, no vaig fer res de profit, y no 's fixan, en que vaig concedirme una creu pensionada ab 100 duros mensuals. ¡Que 'm vinguin darrera ab un fluvíol sonant! Gomas Inás.

Fi de sigle
Portant lo ram a son estimat.

SECCIO DE TRENCA - CLOSCAS

ANÁGRAMAS

Avuy el *Tot* per la Rambla
ha perdut un mocador
y ha dit que qui li tornés
li *tot* gratificació.

La *Total* y la *Total*
al carrer s' han disputat
y segons diu en Pascual
hasta s' han esgarapat.

PERE SALÓM.

GEROGLIFICH

X

em

1899 - 1900

EM

an

la

JOSEPH GORINA ROCA

LOGOGRIFOS NUMÉRICHS

- 1 2 3 4 5 6—Peix
- 3 6 1 2 5—Nom de home
- 1 2 5 6—Animal
- 3 4 1—En los barcos
- 3 4—Nota musical
- 3—Consonant
- 2 3—Mineral
- 1 6 3—Part del mon
- 1 2 3 6—Fruyta
- 3 2 1 4 6—Teatro
- 3 2 1 6 5 6—Utensili per' pesar

ESPARDENYE DEL VENDRELL.

- 1 2 3 4 5 6—Nom d' home
- 4 2 3 3 5—Vehicul
- 4 5 4 5—Fruyta
- 3 5 1—Licor
- 5 6—Animal
- 6—Consonant

JOAN TORRENT Y M.

SOLUCIONS

À LO INSERTAT EN LO NÚMERO 607

- Anagramas.—Llucia—cullia.
- « —(tenis)—Ignés.
- Logogrifos numérics.—Marcelino.
- « « « —Perfumista.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

- Espanya y Portugal, trimestre. . . 1'50 pessetas.
- Cuba y Puerto Rico, » . . . 2'50 »
- Extranger. » . . . 2'50 »
- Número corrent . . . . . 0'10 »

Tota reclamació podrá dirigir-se a la
REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ de dit pe-
riódich,

— 6. SANT RAMÓN, 6 —